

**SUOMALAISTEN METSÄSTÄJIEN SUHTAUTUMINEN
RIISTAMETSÄNHOITON**

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Evo, Metsätalous

Kevät 2018

Ville Bomberg

Metsätalous
Evo

Tekijä	Ville Bomberg	Vuosi 2018
Työn nimi	Suomalaisten metsästäjien suhtautuminen riistametsänhoitoon	
Työn ohjaaja	Pekka Vuori	

TIIVISTELMÄ

Tämän opinnäytetyön aiheena oli suomalaisten metsästäjien suhtautuminen riistametsänhoitoon. Työn tavoitteena oli tutkia sekä tuottaa ajantasaista tietoa metsästäjien suhtautumisesta, kokemuksista ja mielipiteistä riistametsänhoitoon.

Riistametsänhoito on laajalti tutkittu aihepiiri, mutta varsinaisesti suhtautumista aiheeseen ei ole juuri tutkittu. Ajatuksen työn toteuttamiseen tuli omien harrastusteni kautta. Työ toteutettiin yhteistyössä Suomen Metsästäjäliiton kanssa. Metsästäjäliitto tarjosi työn toteuttamiseen tukea sekä tiedotuskanavia.

Opinnäytetyö koostuu teoriaosuudesta, kyselytutkimuksesta ja sen tulosten esittelystä, sekä pohdintaosuudesta. Teoriaosuudessa käydään läpi riistametsänhoidon peruskäsitteitä sekä keinoja riistametsänhoidon toteuttamiseen. Lisäksi teoriaosuudessa käsitellään riistalajeja ja niiden elintapoja.

Kyselytutkimuksessa pyrittiin selvittämään metsästäjien tietotasoa, kokemuksia sekä mielipiteitä riistametsänhoidosta ja sen tulevaisuudesta Suomessa. Tutkimus toteutettiin Webropol-ohjelmalla ja kysely toimitettiin metsästäjille Suomen Metsästäjäliiton tiedotuskanavia hyödyntäen.

Tutkimuksen yhteenvedona voidaan todeta, että suomalaisten metsästäjien suhtautuminen riistakantojen hoitoon sekä riistametsänhoitoon on hyvin myönteinen. Tutkimuksella saatiin ajantasaista tietoa metsästäjien suhtautumisesta aiheeseen. Tutkimuksessa tuotettua materiaalia voidaan käyttää esimerkiksi tiedonvälityksen kohdentamiseen tulevaisuudessa.

Avainsanat riistametsänhoito, metsänhoito, riista.

Sivut 34 sivua, joista liitteitä 5 sivua

Forestry
Evo

Author	Ville Bomberg	Year 2018
Subject	Attitude of Finnish hunters to game preferential forest management	
Supervisors	Pekka Vuori	

ABSTRACT

The subject of this thesis is the attitude of Finnish hunters to game preferential forest management. The aim of the thesis was to study and produce information about hunter attitudes, experiences and opinions about related game management.

Game management has been widely explored, but there has been little research on the topic of the thesis itself. I got the idea to implement my work through my own hobbies. The work was carried out in cooperation with the Finnish Hunters' Federation. The federation provided support and information channels for the implementation of the work.

The thesis consists of the theoretical part, the questionnaire and the presentation of the results, as well as the reflection part. The theory section covers the basic concepts of game management, as well as the ways to implement game management. In addition, the theory section deals with game species and their lifestyles.

The aim of the survey was to find out the hunter's level of information, experiences, opinions on forest management considering game and its future in Finland. The research was carried out with the Webropol program and was provided to hunters by exploiting the information channels of the Finnish Hunters' Association.

As a summary of the study, it can be said that the attitude of Finnish hunters to the management of game stocks and the management of game preferential forest management is very positive. The survey provided up-to-date information on hunters' attitude towards the subject.

Keywords forest management, game, game management

Pages 34 pages including appendices 5 pages

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	RIISTAMETSÄNHÖITO JA RIISTAMETSÄNHÖIDON KEINOT	2
2.1	Riistatiheiköt	2
2.2	Vaihtumisvyöhykkeet.....	3
2.3	Eri-ikäisrakenteinen metsänkasvatus.....	4
2.4	Kosteikot ja niiden vaihtumisvyöhykkeet	5
2.5	Ojitettujen turvemaiden ennallistaminen	6
3	RIISTAMETSÄNHÖIDOSSA HUOMIOITAVAT RIISTALAJIT.....	6
3.1	Metsäkanalinnut	6
3.2	Hirvi	7
3.3	Valkohäntäpeura ja metsäkauris.....	7
3.4	Metsäjänis ja rusakko.....	8
4	KYSELYTUTKIMUS	8
4.1	Tutkimuksen tausta ja tavoitteet	8
4.2	Tutkimuksen toteutus	9
5	TUTKIMUS JA TULOSTEN ANALYSOINTI	10
5.1	Taustatiedot	10
5.2	Kysely riistametsänhoidosta	13
6	POHDINTA.....	26
	LÄHTEET	28

Liitteet

Liite 1 Tutkimuslomake

1 JOHDANTO

Opinnäytetyössä tutkitaan suomalaisten metsästäjien suhtautumista riistametsänhoitoon. Riistametsänhoitoa on tutkittu laajasti, mutta metsästäjien suhtautumista aiheeseen ei ole tutkittu. Tutkimus toteutettiin yhteistyössä Suomen Metsästäjäliiton kanssa. Kyselytutkimus tehtiin käyttäen Webropol-ohjelmaa. Tutkimus saatettiin julkiseksi Suomen Metsästäjäliiton Jahti-lehdessä (jakelumäärä noin 144 000) sekä sähköpostijakelulla liiton jäsenille. Työssä keskitytään tutkimaan metsästäjien tietotasoa sekä kokemuksia riistametsänhoidosta.

Työ sai alkunsa tekijän omista kiinnostus- ja harrastustaustoista. Mukana työn toteuttamisessa oli Suomen Metsästäjäliitto, jonka avustuksella työ toteutettiin. Työn tarkoituksena oli saada ajantasaista tietoa metsästäjien suhtautumisesta riistametsänhoitoon. Tutkimuksen avulla saatuja tietoja pystytään hyödyntämään esimerkiksi suunniteltaessa aiheeseen liittyvien koulutusmateriaalien toimituskanavia ja kohdentamista.

Riistametsänhoito osana metsänhoidon monimuotoisuutta on ajankohtainen ja nouseva aihe. Aiheen voi todeta olevan metsästäjille mielenkiintoinen ja kiinnostava. Pääosin suhtautuminen aiheeseen oli tutkimuksen aikana todella myönteistä, metsästäjät olivat kiinnostuneita riistametsänhoidon tarjoamista monipuolisista mahdollisuuksista riistakantojen hoitamisessa.

2 RIISTAMETSÄNHOITO JA RIISTAMETSÄNHOIDON KEINOT

Riistametsänhoidolla tarkoitetaan erilaisia metsänhoidollisia toimenpiteitä, joilla pyritään edistämään riistan tarvitsemia elinmahdollisuuksia. Riistaeläinkantojen elinvoimaisuudelle on tärkeää, että metsiköiden eri käsittelyvaiheessa huomioidaan eri riistalajien tarpeita.

Riistapainotteisen metsänhoidon lähtökohdaksi tarvitaan tietoa alueella esiintyvistä riistalajeista. Riistametsänhoidolliset toimenpiteet voidaan näin ollen suunnitella alueen lajiston vaatimalla tavalla. Suunnittelemalla metsien käsittely alueella esiintyvien riistaeläinten kannalta hyödyllisellä tavalla voidaan näitä suunnitelmia hyödyntää kaikissa metsänhoidollisissa töissä tulevaisuudessa. (Suomen Riistakeskus 2017.)

2.1 Riistatiheiköt

Yleisimmin käytetty riistametsänhoidon keino ovat riistatiheiköt (Kuva 1, s. 3) Riistatiheikköjen tärkeys korostuu talousmetsissä, joissa käsittelytoimenpiteet aiheuttavat suuria muutoksia ympäristössä. Riistan tarvitseman suojan säilyttäminen onnistuu helpoiten, kun metsikön taimikonhoito- ja ennakkoraivaustilanteissa pyritään jättämään riistalle suotuisia tiheikköpaikkoja sopiville alueille. Metsikön hoitotoimenpiteitä suunniteltaessa tulee huomioida erilaiset luontaiset riistalle tärkeät alueet, kuten vaihettumisvyöhykkeet, kosteikkopainanteet ja erilaisten vesistöjen reuna-alueet.

Riistatiheikköjä suositellaan jätettäväksi 4–5 tiheikköä hehtaarille. Tiheikön koko voi vaihdella hyvinkin pienialaisesta noin kahteen aariin. Riistatiheikköjä voi perustaa lähes mihin tahansa, mutta parhaita kohteita ovat yleensä esimerkiksi kosteat painanteet, notkelmat, sekä muutoin haastavat maastonkohdat. (Linden, Lilja-Rothsten, Saaristo & Keto-Tokoi 2014, 29.)

Myös uudistusalueille voidaan jättää riistatiheiköitä. Uudistuksen aikana jätetään kuviolle alueita, joissa huomioidaan riistan tarpeet. Alueelta voidaan hakata suuret puut, jotka mahdollisesti haittaavat tulevan taimikon kasvua. Alueen maanpohja pyritään kuitenkin alimmaisilta kasvukerroksiltaan säästämään mahdollisimman ehjänä ja sen vaurioittamista varotaan. (Lindén ym. 2014, 29.)

Kuva 1. Riistatiheikkö (Metsäkeskus 2016).

2.2 Vaihtumisvyöhykkeet

Vaihtumisvyöhykkeet (kuva 2, s. 4) ovat kahden erilaisen ekosysteemin välissä sijaitsevia alueita. Näillä vyöhykkeillä on molempien alueiden piirteitä. Riistalle vaihtumisvyöhykkeet ovat tärkeitä ja monipuolisia elinalueita. Useita riistalajeja ajatellen vaihtumisvyöhykkeet ovat avainasemassa, sillä ne tarjoavat riistalle suojaa, pesäpaikkoja ja ravintoa.

Riistan kannalta tärkeimpiä vaihtumisvyöhykkeitä ovat

- peltojen ja metsien reuna-alueet
- vesistöjen reuna-alueet
- kosteikkojen reuna-alueet
- soiden reuna-alueet.

Vaihtumisvyöhykkeiden metsänkäsittelyssä tulee huomioida etenkin alueen pohjakasvuston säilyminen. Alikasvos on pyrittävä säilyttämään mahdollisimman ehjänä. Monipuolisen puulajiston säilyttäminen on tärkeää, mutta jos alueelta halutaan poistaa puita, niin tulee se tehdä mahdollisimman varovaisesti poimintahakkuuna. (Lindén ym. 2014, 30.)

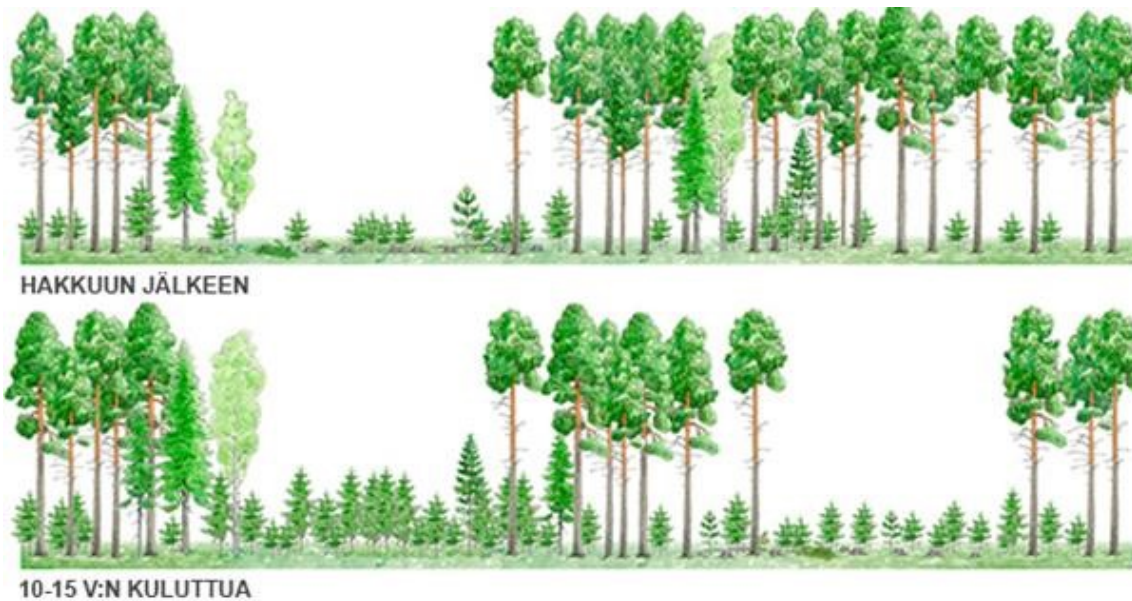
Kuva 2. Vaihettumisvyöhyke (Kostet 2014).

2.3 Eri-ikäisrakenteinen metsänkasvatus

Eri-ikäisrakenteisella metsänkasvatuksella (Kuva 3, s. 5) tarkoitetaan metsänkasvatusta, jossa metsä kasvaa useassa eri kasvukerroksessa. Eri-ikäisrakenteisen metsänkasvatuksen lähtökohta on, että metsikössä kasvaisi puita useissa eri pituus-, ikä- ja läpimittaluokissa. Metsikkö uudistuu luontaisesti, eikä rajuja muokkaus- tai hakkuutoimenpiteitä tarvita. (Suomen Riistakeskus 2017.)

Eri-ikäisrakenteista metsää hoidetaan poiminta- ja pienaukkohakkuilla. Poimintahakkuussa kuviolta poistetaan ylimmän kasvukerroksen puita, jolloin kasvava aliskerros saa tilaa ja valoa kasvulle. Pienaukkohakkuissa kuviolle tehdään useita pienialaisia hakkuita, joissa alueen puusto poistetaan. Pienaukko uudistuu itsestään. (Suomen Riistakeskus 2017.)

Poiminta- ja pienaukkohakkuilla saadaan metsä säilytettyä peitteisenä, lisäksi vältetään suurien uudistusalojen aiheuttamista elinympäristöjen muutoksista. Eri-ikäisrakenteiset metsät ovat riistalle suotuisia elinympäristöjä. Riistalle on riittävästi suojaa tiheähkössä alikasvoskerroksessa, lisäksi niiden elinympäristö pysyy samankaltaisena pitkään. (Suomen Riistakeskus 2017.)

Kuva 3. Pienaukko hakkuu eri-ikäisrakenteisessa metsänkasvatuksessa. (Metsä Forest 2018).

2.4 Kosteikot ja niiden vaihtumisvyöhykkeet

Luontaiset kosteikko- ja soistuma-alueet ovat metsien ojitusten yhteydessä vähentyneet. Luontaisten kosteikkopaikkojen säilyttäminen on tärkeä osa riistametsänhoitoa, sillä ne monipuolistavat riistan elinympäristöä.

Nykyään rakennetaan paljon erilaisia kosteikkoalueita. Kosteikkoja voidaan rakentaa vähentämään maa- ja metsätaloudesta aiheutuvia ravinnekuormituksia, mutta myös riistaa ajatellen niin kutsuttuna riistakosteikkoina. Oikeanlaisella hoidolla erilaiset kosteikot tarjoavat useille eri riistaeläimille monipuolisen elinympäristön. (Lindén ym. 2014, 35.)

Kosteikkoalue ja sen vaihtumisvyöhykkeet vaativat suhteellisen paljon hoitoa. Suurista ravinnemääristä ja suotuisista kasvuoloista johtuen kosteikkojen vaihtumisvyöhykkeet rehevöityvät ja kasvavat umpeen hyvinkin herkästi. Kosteikkojen hoitoa tulee tehdä säännöllisesti, jottei arvokas elinympäristö koe liian suuria muutoksia. (Lindén ym. 2014, 35.)

2.5 Ojitettujen turvemaiden ennallistaminen

Vähätuottoisten sekä harvapuustoisten soiden luonnon- ja riistanhoidolliseen käsittelyyn kuuluu kohteiden ennallistaminen takaisin luonnontilaan. Näillä kohteilla luonnontilaan palauttamisesta hyötyvät riistan lisäksi myös monet muut eläin- ja kasvilajit. Riistan ja monimuotoisuuden edistämiseksi kohteilla toteutetaan vesitalouden palauttamistoimenpiteitä. Yleensä vesitalouden palauttaminen alueilla vaatii ojien tukkimisen, tai niiden täytön kokonaan. (Lindén ym. 2014, 35.)

Metsälain mukaan vähätuottoisiksi turvemaiksi luokitellaan alueet, joilla puuston vuotuinen kasvu hehtaarilla on alle yhden kuutiometrin vuodessa. Joissain tapauksissa ennallistamista ajatellen on alueella kasvavan puuston poisto perusteltua, tällöin on kuitenkin huomioitava riittävän puuston jättäminen alueelle ajatellen luonnon monimuotoisuutta. (Lindén ym. 2014, 35.)

3 RIISTAMETSÄNHOIDOSSA HUOMIOITAVAT RIISTALAJIT

Riistametsänhoidossa voidaan huomioida useita eri riistalajeja. Eri lajit vaativat erilaisia riistametsänhoidollisia toimenpiteitä. Tässä luvussa käsitellään lyhyesti yleisimmin riistametsänhoidossa huomioitavat lajit.

3.1 Metsäkanalinnut

Suomessa esiintyy viisi metsäkanalintulajia. Kaikki viisi (metso, teeri, pyy, riekko ja kiiruna) ovat metsästyslaisia määritelty riistaeläimiksi. Eri metsäkanalintulajien elinympäristövaatimukset poikkeavat hieman toisistaan, mutta kaikkien lajien - kiirunaa lukuun ottamatta - elinolosuhteita voidaan parantaa riistametsänhoidollisilla toimenpiteillä.

Metsäkanalintukannat ovat herkkiä muutoksille. Kanalintu kantojen koon vaikuttaa etenkin pesinnän onnistuminen. Pesinnän onnistuminen on paljolti kiinni kevään ja alkukesän sääoloista. Onnistunut pesintä vaatii riittävän lämpimän ja sateettoman alkukesän, jotta poikaset eivät kuole kylmyyteen, tai nälkään tärkeän ensiravinnon eli hyönteisten puuttuessa. Lisäksi pesinnän onnistumiseen vaikuttavat alueelliset pienpeto- ja varislintukannat. (Suomen Riistakeskuksen riistakoulu n.d.)

Yleisesti voidaan sanoa metsäkanalintujen viihtyvän sekametsissä, joissa löytyy riittävästi suojaa ja ravintoa. Erityisen tärkeää metsäkanalintujen kannalta olisikin säilyttää riittävän tiheä aluskasvillisuus. Riistametsänhoidollisesti tulee huolehtia riittävästä riistatiheikköjen määrästä. Tärkeää on

myös välttää liiallista maanmuokkausta, jotta kanalinnuille tärkeä marjavarvusto säästyy ehjänä. Alueilla joilla kanalintuja halutaan metsänhoidossa suosia, tulisi metsien olla sekametsiä. Metso käyttää talviravintonaan mäntyä, teeri koivua ja pyy leppää, kuuset puolestaan tarjoavat kaikille lajeille tärkeää suojaa. Kuusi myös edesauttaa mustikkavarvuston kehittymistä. (Suomen Riistakeskuksen riistakoulu n.d.)

3.2 Hirvi

Hirveä voidaan pitää maamme tärkeimpänä riistaeläimenä. Riistametsänhoidollisesti hirvi kuitenkin poikkeaa lajina muista. Hirvi on lajina merkittävimpin metsätaloudelle vahinkoa aiheuttava laji, joten sitä koskevat metsänhoidolliset toimenpiteet keskittyvät lähinnä vahinkojen minimointiin. Hirven levinneisyysalue kattaa koko Suomen, mutta alueelliset tihentymät kannassa voivat aiheuttaa toistuvia tuhoja tietyille alueille. Suurimmat tuhot aiheutuvat yleensä talvella, jolloin hirvi käyttää ravintonaan lehtipuiden puuttuessa mäntyä. (Lindén ym. 2014, 12.)

Hirvi käyttää ravintonaan mieluiten lehtipuita, kuten haapaa, pajua ja pihlajaa. Ongelma-alueilla tulisikin taimikonhoidossa mahdollisuuksien mukaan välttää näiden puulajien poistoa. Ihannetapauksessa hirvi keskittyy lehtipuiden syömiseen myös talvilaidunnuksella, ja näin ollen kasvatettavalle puustolle ei aiheudu tuhoja. Suurimmat hirven aiheuttamat tuhot tapahtuvat yleensä 1–3 metrisissä taimikoissa. Nuoria taimikoita hoidettaessa olisikin tärkeä huomioida riittävä taimiaineksen tiheys, jotta kasvatettavia taimia jää tuhojenkin jälkeen riittävästi. Taimikonhoidollisissa toimenpiteissä vain välittömästi kasvua haittaava puusto tulisi poistaa. Oikea aikainen ja oikeanlainen metsänhoito on paras tapa estää hirvituhoja. (Lindén ym. 2014, 12.)

Hirvituhojen minimoimiseksi on kehitetty myös erilaisia kemiallisia torjunta-aineita, sekä erilaisia taimisuojia. Näiden käyttö on kuitenkin kohtuullisen kallista ja tehotonta. (Lindén ym. 2014, 12.)

3.3 Valkohäntäpeura ja metsäkauris

Valkohäntäpeuraa ja metsäkaurista koskevat metsänhoidolliset toimenpiteet ovat hyvin pitkältä samoja, kuin hirveä koskevat. Valkohäntäpeura ja metsäkauris eivät aiheuta niin suuria tuhoja kuin hirvi, mutta vahinkoja voi syntyä alueilla, joissa kannat ovat todella suuria. Pienet hirvieläimet hyödyntävät ravintonaan pienempiä taimia kuin hirvi ja saattavat aiheuttaa

taimikoissa merkittäviäkin vahinkoja. Pienien hirvieläinten aiheuttamia tuhoja voidaan minimoida tehokkaasti ruokintapaikoilla, joilla saadaan eläimet ohjattua halutuille alueille, lisäksi ylitieiden kantojen tehokas kannanhoidollinen metsästys vähentää riskiä taimikkotuhoihin tihentyneiden kantojen alueella. (Luonnonvarakeskus 2016.)

3.4 Metsäjänis ja rusakko

Jäniseläimet ovat yksi Suomessa eniten metsästettävistä riistaeläinlajeista. Jänistä ja rusakkoa tavataan koko maassa, ja niiden tarpeet on suhteellisen helppo ottaa huomioon metsänkäsittelyssä. Jänisten ja rusakoiden kanta on hyvin herkkä Kannanvaihtelulle. Kannanvaihtelua aiheuttavat erityisesti erilaiset taudit ja petoeläinten määrä alueella, mutta myös metsästyksellä on vaikutusta jäniseläinkantojen vaihteluun.

Jäniseläimet ovat riistametsänhoidollisesti helppo laji, sillä ne eivät ole elinympäristönsä suhteen kovinkaan valikoivia. Metsäjänikset viihtyvät parhaiten nuorehkoissa sekametsissä, joissa sille on riittävästi ravintoa ja suojaa. Metsäjänis hyödyntää ravintonaan erilaisia heinä ja varpukasveja. Talvella metsäjänis syö pääosin haavan ja pajun kuorta sekä erilaisia urpuja ja versoja. Lehtipuu vesakkoa voidaankin säästää taimikonhoidossa, jolloin jänikselle jää ravintoa ja suojaa. Rusakko puolestaan viihtyy peltojen läheisyydessä, joten sille etenkin vaihettumisvyöhykkeet peltojen ja metsien välillä ovat tärkeitä elinympäristöjä. Rusakko hyödyntää asutuksen läheisyydessä ravintonaan enemmän heinä-, verso- ja puutarhakasveja kuin jänis, mutta myös sille voidaan vaihettumisvyöhykkeellä säästää suoja- ja ravintokasveiksi erilaisia lehtipuuvesakoita. (Lindén ym. 2014, 13.)

4 KYSELYTUTKIMUS

4.1 Tutkimuksen tausta ja tavoitteet

Opinnäytetyöni toimeksiantajana toimineen Suomen Metsästäjäliiton kanssa kehitettiin yhteistyössä molempia osapuolia palveleva ja hyödyttävä runko opinnäytetyölle. Totesimme, että liiton intresseihin sopisi hyvin selvittää metsästäjien kiinnostusta riistametsänhoitoa kohtaan. Tarkempaa tietoa metsästäjien suhtautumisesta haluttiin etenkin, erilaisten koulutusmateriaalien suunnittelemiseksi sekä kohdentamiseksi. Tutkimuksella saataisiin tarkkaa tietoa seuraavista aiheista:

- metsästäjien tämänhetkisestä kokemuksesta liittyen riistametsänhoitoon
- riistametsänhoidon kiinnostavuudesta ja tärkeydestä metsästäjien parissa
- suhtautumisesta aiheeseen ja keinoihin
- kuinka tärkeänä erilaiset metsänhoidolliset toimenpiteet nähdään osana riistakantojen hoitoa.

4.2 Tutkimuksen toteutus

Yhteistyössä Suomen Metsästäjäliiton kanssa tutkimus päätettiin toteuttaa sähköisenä kyselytutkimuksena. Sähköinen jakelu mahdollistaisi suurempien vastausmäärien käsittelyn. Kyselyn jakelu toteutettiin kahdessa osassa, jotta kattavuus saataisiin mahdollisimman suureksi. Ensimmäisessä vaiheessa tutkimus- ja kyselyaineisto tuotiin julki liiton julkaisemassa Jahti-lehdessä, jonka jakelumäärä on noin 144 000. Toisessa vaiheessa tutkimus toimitettiin sähköpostijakeluna liiton jäsenistölle. Tutkimuslomake ja kysymykset suunniteltiin yhteistyössä Suomen Metsästäjäliiton kanssa.

Tutkimus pohjana käytettiin Webropol-alustaa. Webropol on internet-pohjainen kyselytutkimuksiin käytettävä sovellus. Se mahdollistaa useiden erilaisten kysymysten suunnittelun ja toteutuksen. Kysymyksiin ja vastauksiin voidaan sisällyttää erilaisia taustatietoja, kuvia tai sääntöjä. Ohjelma koostaa vastaukset helposti käsiteltävään muotoon, jota voidaan tarvittaessa myös muokata ja siirtää eri ohjelmissa käsiteltäviksi. Tämä työkalu soveltui tämän opinnäytetyön toteutukseen todella hyvin.

Kyselytutkimuksen etuja on sillä saatavan aineiston laajuus, sekä aineiston helppo käsiteltävyys. Huolellisesti suunnitellun kyselyn aineisto on helposti analysoitavissa. Kyselytutkimuksessa on mahdollista esittää suurempi määrä erilaisia kysymyksiä, eikä tutkijan läsnäolo vaikuta saatuihin vastauksiin. Ongelmana kyselytutkimuksessa on kyselyn huolellisen suunnittelun vaikutus vastaajiin. Vastausvaihtoehtojen valinnan tulisi olla onnistunut ja vastaajien suhtautuminen kyselyyn pitäisi olla riittävän vakavaa, jotta he vastaavat riittävän huolellisesti ja rehellisesti. Kyselytutkimuksen luonteeseen kuuluu myös se, ettei mahdollisia väärinkäsityksiä voida kontrolloida. (Valli 2001, 100–112).

Toisaalta verkkokyselyn heikkoutena voidaan pitää sitä, että siinä ei voida noudattaa perinteisen todennäköisyysotannan periaatteita poimimalla satunnaisotos ennalta määritetystä perusjoukosta. Kyselytutkimuksen luotettavuutta tässä tapauksessa korjaa kuitenkin se, että metsästäjillä tulisi

lähtökohtaisesti olla jonkinlaista tietoa tutkitusta aiheesta. Lisäksi vastaajien määrä parantaa kyselyn luotettavuutta kyselytutkimuksessa. Tutkimukseen valikoituvat henkilöt, joilla on mahdollisuus saada kutsu sähköisesti ja osallistua tutkimukseen käyttäen internet selainta. Ongelmaa pyrittiin tasoittamaan julkaisemalla kyselykutsu myös Jahti-lehdessä. Osallistuminen kyselyyn vaati kuitenkin pääsyn internettiin. Perusjoukosta, joka muodostuu metsästäjäliiton jäsenistöstä (noin 150 000 metsästäjää), kyselyyn vastanneet muodostivat satunnaisotoksen.

Tutkimus oli avoinna 15.2.2018–09.4.2018. Kyselyyn vastasi 390 henkilöä. (N = 390).

5 TUTKIMUS JA TULOSTEN ANALYSOINTI

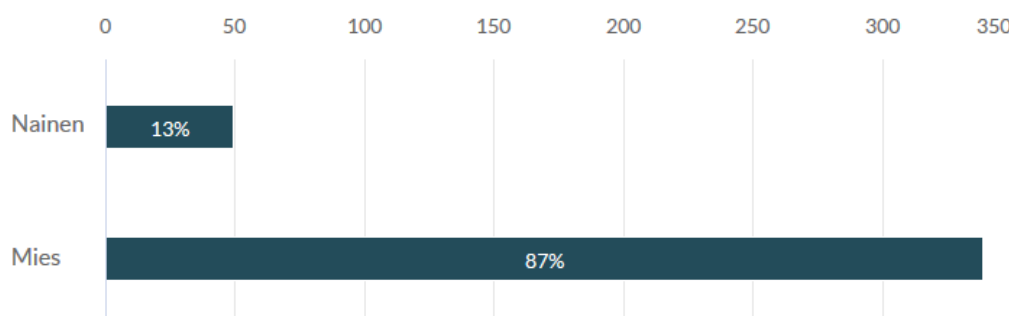
Tutkimus jakautui kahteen osaan, joissa ensimmäisessä selvitettiin vastaajien taustatietoja. Tutkimuksen toisessa osassa käsiteltiin suhtautumista riistametsänhoitoon.

5.1 Taustatiedot

Kyselyn ensimmäinen osa sisälsi kysymyksiä, joilla selvitettiin vastaajien taustatietoja.

Kyselyn ensimmäisessä kysymyksessä selvitettiin vastaajien sukupuolta. (Kuva 4) Kyselyyn vastanneista suurin osa oli miehiä. Suomen noin 300 000 metsästäjästä vain noin 7 % on naisia, joten tämä selittää vastauskaumaa ensimmäisessä kysymyksessä. (Riistakeskus 2017.)

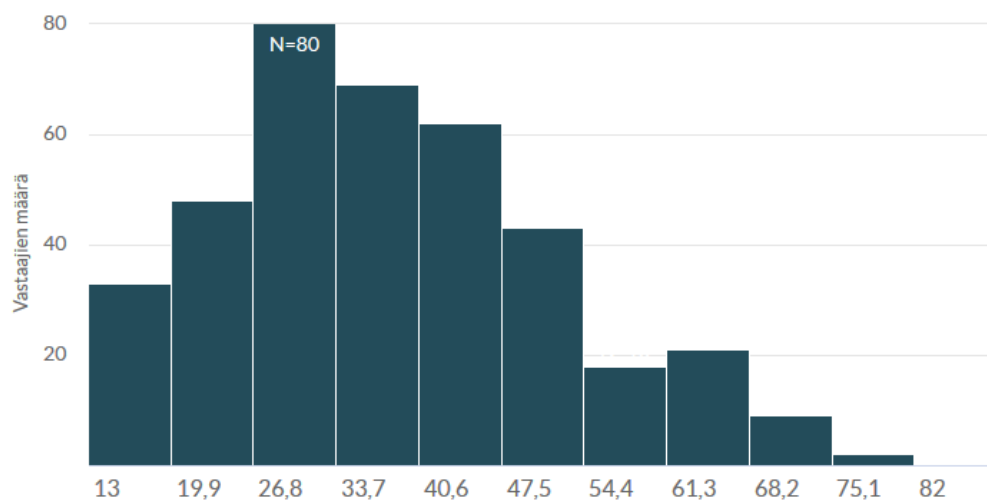
1. Sukupuoli

Kuva 4. Vastaajien sukupuoli.

Kyselyn toisessa kysymyksessä selvitettiin vastaajien ikää. Vastaajien keski-ikä oli 38 vuotta. Nuorin kyselyyn vastanneista oli 13-vuotias ja vanhin puolestaan 82-vuotias. (Kuva 5) Suomessa metsästäjien keski-ikä on Luonnonvarakeskuksen mukaan noin 50 vuotta. Kyselyyn vastanneiden hieman normaalia alhaisempi keski-ikä johtunee siitä, että kysely toteutettiin internet pohjaisena kyselytutkimuksena. Vanhemmat metsästäjät saattoivat ohittaa kyselyyn vastaamisen tietoteknisien taitojen heikkouden takia. (Luonnonvarakeskus 2016.)

2. Ikä

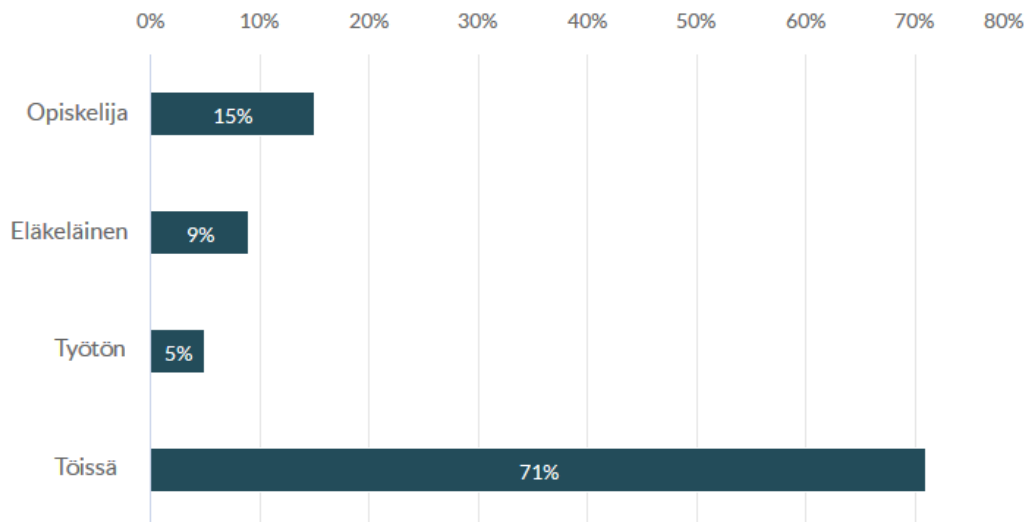

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
13	82	38,31	37	14748	14,11

Kuva 5. Vastaajien ikä.

Kolmannessa kysymyksessä selvitettiin vastaajien taustaa. Suurin osa kyselyyn vastanneista oli työssäkäyviä. (Kuva 6, s. 12)

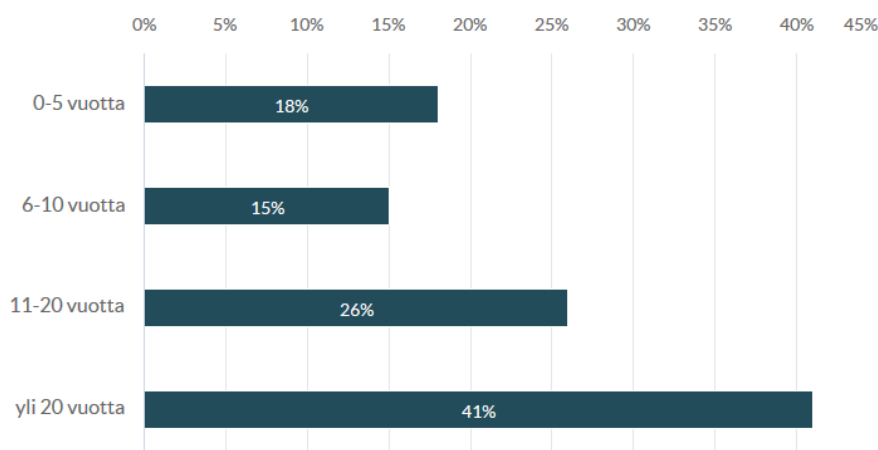
3. Tausta

Kuva 6. Vastaajien tausta.

Kysymyksessä neljä selvitettiin vastaajien metsästysharrastuksen kestoja. Suurin osa vastaajista oli selkeästi kokeneita metsästäjiä, sillä yhteensä 67 % vastaajista on harrastanut metsästäystä pidempään kuin 10 vuotta. Vastaajista vain 18 % oli aloittelevia metsästäjiä, joilla metsästyskokemusta oli alle 6 vuotta. (Kuva 7)

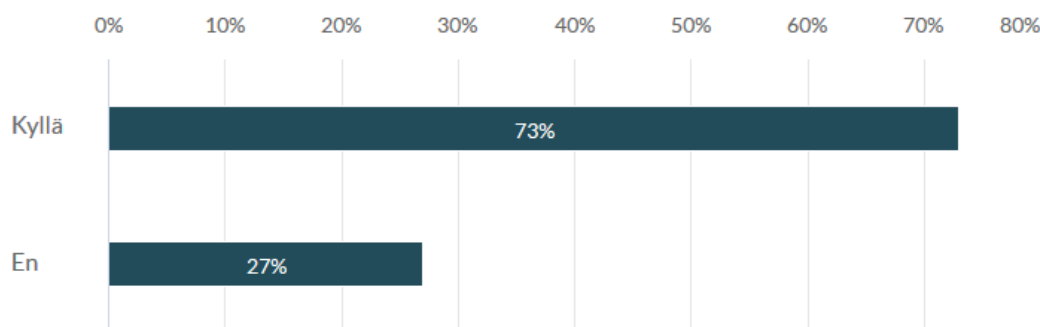
4. Kuinka kauan olet harrastanut metsästäystä?

Kuva 7. Harrastuksen kesto.

Viides kysymys selvitti vastaajien jäsenyyttä Suomen Metsästäjäliitossa. Suurin osa vastaajista kertoi kuuluvansa liittoon. Kysely toimitettiin Metsästäjäliiton kanavia hyödyntäen, joten tulos on oletettava. (Kuva 8)

5. Kuulutko metsästysseuraan, joka on Suomen Metsästäjäliiton jäsen (Saat Jahti-lehden)?

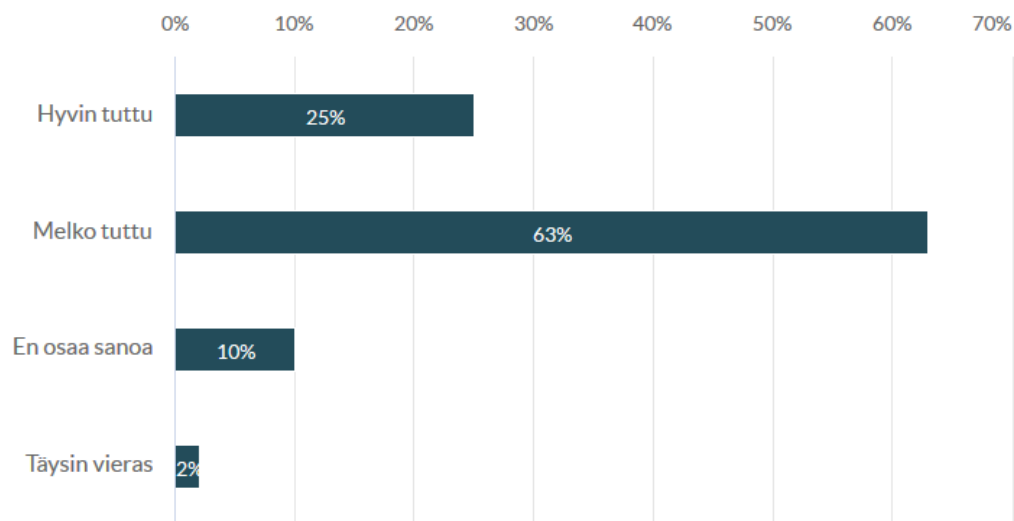
Kuva 8. Vastaajien jäsenyys Suomen Metsästäjäliitossa.

5.2 Kysely riistametsänhoidosta

Kyselyn toisessa osassa selvitettiin vastaajien suhtautumista riistametsänhoitoon. Kysymykset laadittiin yhteistyössä Suomen Metsästäjäliiton kanssa. Kysymysten tarkoitus oli selvittää vastaajien suhdetta riistametsänhoitoon. Kyselyssä selvitettiin myös vastaajien tietotasoa riistametsänhoidosta. Tiedonhankinnan kanavien lisäksi selvitettiin, mitkä olisivat vastaajien mielestä parhaat keinot jakaa tietoa riistametsänhoidosta metsästäjille. Kyselyn loppupuolella selvitettiin vastaajien yleisiä mielipiteitä riistametsänhoidosta ja sen keinoista.

Riistametsänhoidon käsitteen tunnettavuutta selvitettiin kyselyn alussa kysymällä vastaajilta riistametsänhoito käsitteen tuntemusta. Suurin osa vastaajista kertoi käsitteen olevan joko erittäin tai melko tuttu. Vain 2 % vastaajista kertoi käsitteen olevan täysin vieras. Riistametsänhoito on siis käsitteenä varsin tunnettu metsästäjien keskuudessa. Riistametsänhoito on ollut esillä useissa alan julkaisuissa jo pitkään, lisäksi alan eri toimijat julkaisevat aiheesta tietoa esimerkiksi internetsivuillaan. Metsästystä harrastavat ja alaa muuten seuraavat ovat selkeästi olleet kiinnostuneita aiheesta, koska suurin osa vastaajista kertoo tuntevansa käsitteen. (Kuva 9, s. 14)

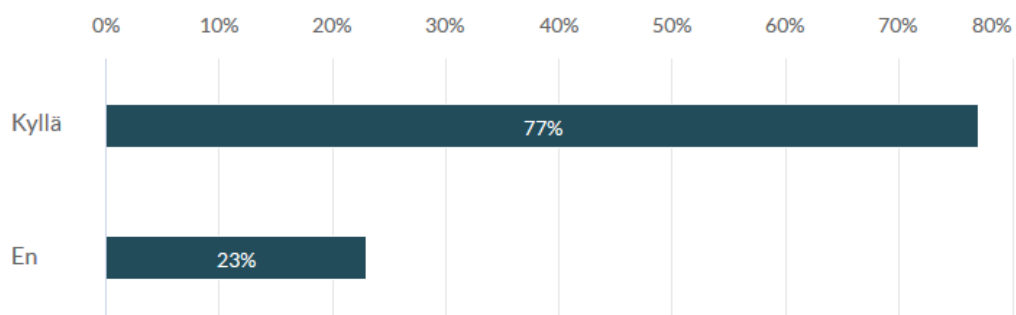
6. Kuinka tuttu käsite riistametsänhoito on sinulle?

kuva 9. Riistametsänhoito käsitteenä.

Vastaajien tiedon saantia aiheesta selvitettiin seuraavassa kysymyksessä. 77 % vastanneista kertoi saaneensa tietoa riistametsänhoidosta jostakin lähteestä. Vastaukset tukevat edellisen kysymyksen tuloksia. Vastausten perusteella aihe kiinnostaa metsästäjiä ja riistametsänhoidosta tehdyt julkaisut ovat tavoittaneet metsästäjät kohtuullisen hyvin. (Kuva 10)

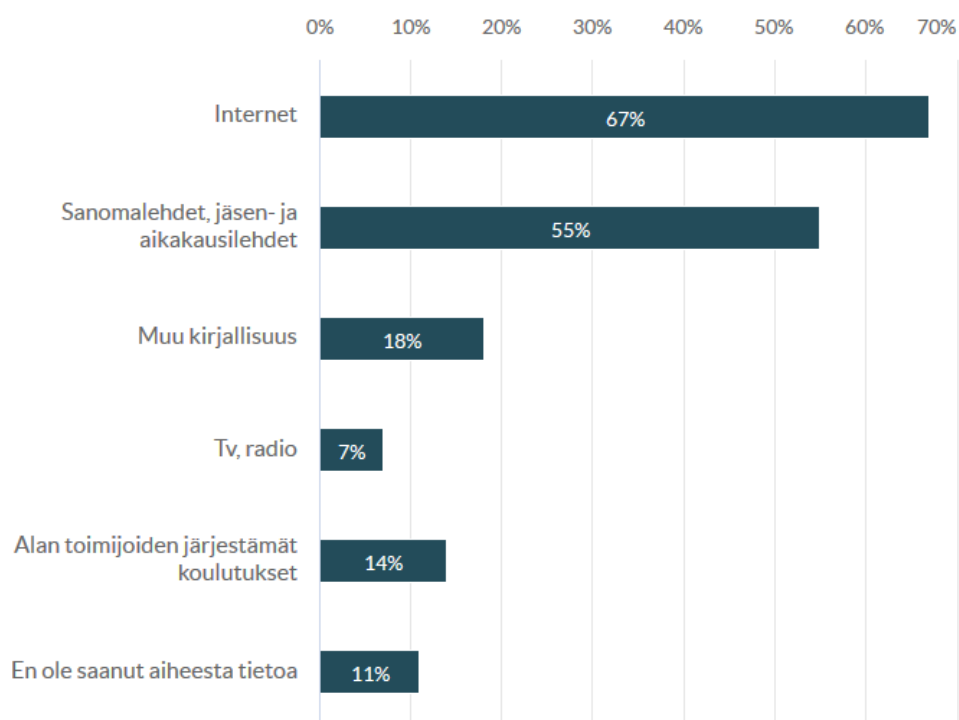
7. Oletko saanut tietoa riistametsänhoidosta?

Kuva 10. vastaajien tiedon saanti riistametsänhoidosta.

Kahdeksas kysymys käsitteli vastaajien tiedon hankintaa liittyen riistametsänhoitoon. 89 % vastaajista oli hankkinut tietoa aiheesta. Yleisimmin käytetyt lähteet olivat internet, jäsenlehdet sekä sanoma- tai aikakauslehdet. Vain 11 % vastaajista kertoi, ettei ole hakenut tietoa liittyen riistametsänhoitoon. Vastaukset tukevat käsitystäni siitä, että yleisimmin tieto tulee alan lehdistä, tai alan toimijoiden julkaisemista lähteistä. (Kuva 11)

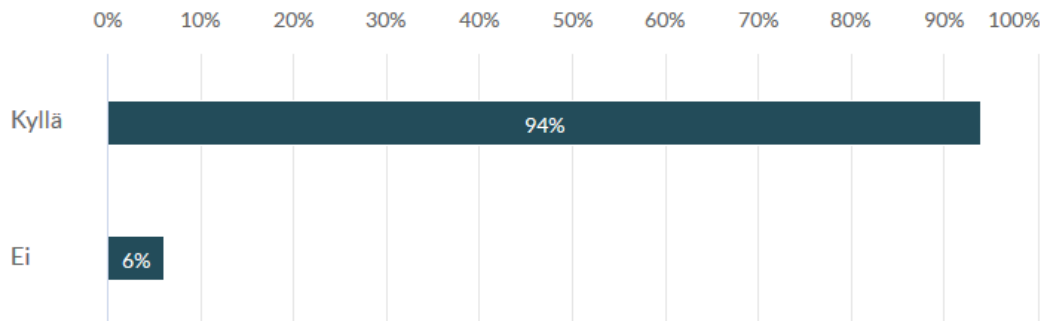
8. Mikäli olet hankkinut tietoa riistametsänhoidosta, minkälaisia lähteitä olet käyttänyt apunasi?

Kuva 11. Tiedon lähteet riistametsänhoitoa tutkittaessa.

Riistametsänhoito on ollut kohtuullisen näkyvä teema riista-alan toimijoiden julkaisuissa. Seuraavassa kysymyksessä selvitettiin vastaajien mielipidettä aiheen yleisnäkyvyydestä mediassa. Kysymyksen vastausjakauma oli varsin selkeä, sillä 94 % vastaajista oli sitä mieltä, että riistametsänhoidon tulisi olla nykyistä enemmän esillä mediassa. Riistametsänhoito osana erilaista metsien käyttöä ja -monimuotoisuutta koetaan tärkeäksi aiheeksi. Tiedon jakamisen kannalta toivotaankin selkeästi aiheelle suurempaa näkyvyyttä myös alan ulkopuolisessa mediassa. (Kuva 12, s. 16)

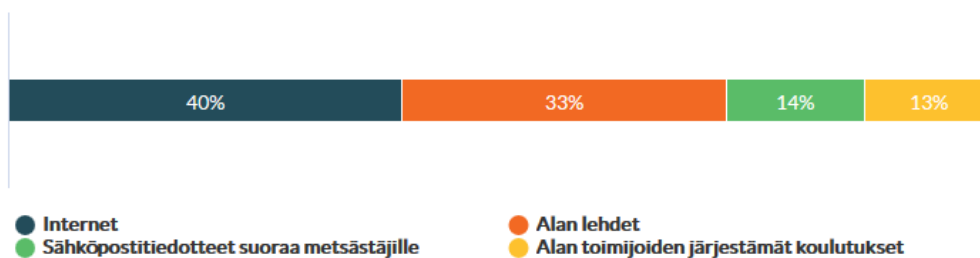
9. Tulisiko riistametsänhoidon mielestäsi näkyä mediassa nykyistä enemmän?

Kuva 12. Riistametsänhoidon näkyvyys mediassa.

Kysymyksessä kymmenen kysyttiin metsästäjien mielipidettä siitä, millä tavalla tieto riistametsänhoidosta olisi parasta välittää metsästäjille. Suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että parhaat tavat tiedon välitykseen ovat internet ja alaa käsittelevät lehdet. Vastaukset tukevat kahden ensimmäisen kysymyksen vastauksia, joista käy esille edellä mainittujen kanavien käytön tiedonhankinnassa olevan jo ennestään yleistä. Voidaankin sanoa, että metsästäjille kohdennetun tiedon jakamisen suhteen näitä kanavia tulee hyödyntää myös jatkossa. (Kuva 13)

10. Millaisilla materiaaleilla tietoa riistametsänhoidosta saisi parhaiten välitettyä sinulle?

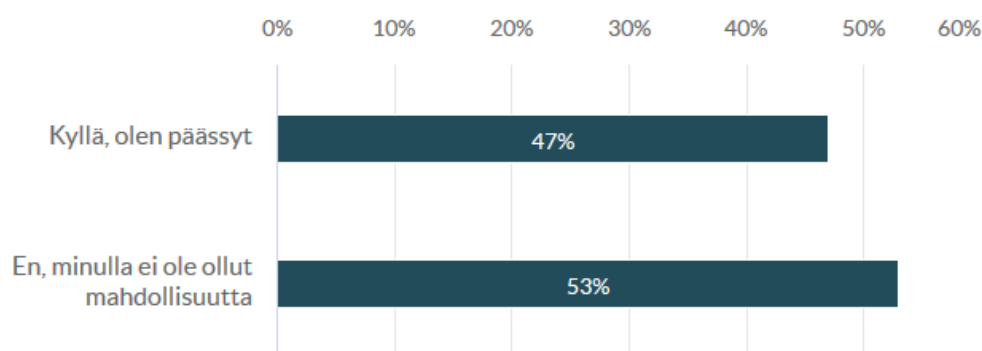

Kuva 13. Tiedonvälitys metsästäjille.

Riistametsänhoidon käytännön menetelmiin tutustumista selvitettiin kyselyssä seuraavaksi. Jakauma vastauksissa oli varsin tasainen, mutta hieman yli puolet vastaajista kertoo, ettei ole päässyt tutustumaan riistametsänhoidon menetelmiin käytännön tilanteessa. Metsästäjien kokemukset

riistametsänhoidon käytännön toteutuksesta eivät ole siis kovinkaan yleisiä. Vastaukset osoittavat mielestäni sen, että käytännön riistametsänhoidosta kokemusta on lähinnä vain maata omistavilla metsästäjillä. Maata omistavat metsästäjät ovat voineet toteuttaa riistametsänhoitoon liittyviä toimenpiteitä omistamallaan mailla, näin heille on kertynyt kokemusta myös käytännössä. (Kuva 14)

11. Oletko päässyt tutustumaan riistametsänhoidon menetelmiin käytännössä?

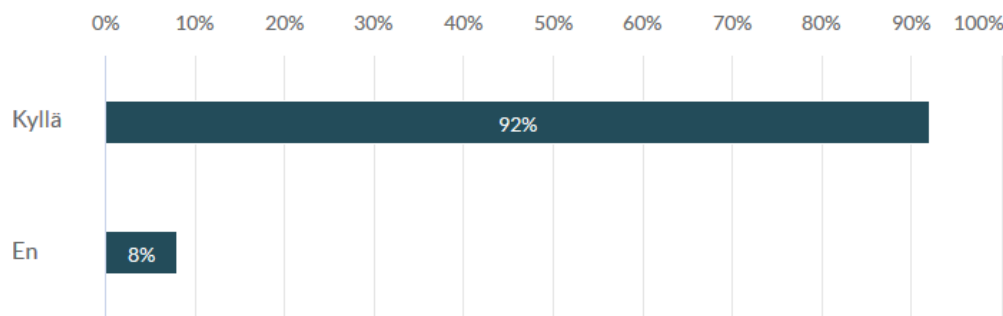

Kuva 14. Riistametsänhoidon menetelmiin tutustuminen käytännössä.

Kysymyksessä 12 selvitettiin metsästäjien halukkuutta toteuttaa riistametsänhoidollisia toimenpiteitä, mikäli se olisi mahdollista esimerkiksi talkootöiden muodossa. Selkeä enemmistö vastaajista olisi valmis toteuttamaan riistan hyväksi tehtäviä toimenpiteitä, mikäli se olisi mahdollista.

Verrattaessa vastauksia edellisen kysymyksen vastauksiin voidaan todeta, että myös maata omistamattomat metsästäjät olisivat halukkaita toteuttamaan toimenpiteitä riistaeläinten elinympäristöjen parantamiseksi. Vastauksien perusteella on helppo todeta, että esimerkiksi talkootyöllä tehdyt toimenpiteet olisivat vastaajien mukaan mahdollisia. Metsästäjien suhtautuminen näihin toimenpiteisiin on todella positiivinen; tätä voitaisiin riistametsänhoidon toimenpiteissä hyödyntää aktiivisella maanomistajien ja metsästäjien yhteistyöllä. (Kuva 15, s. 18)

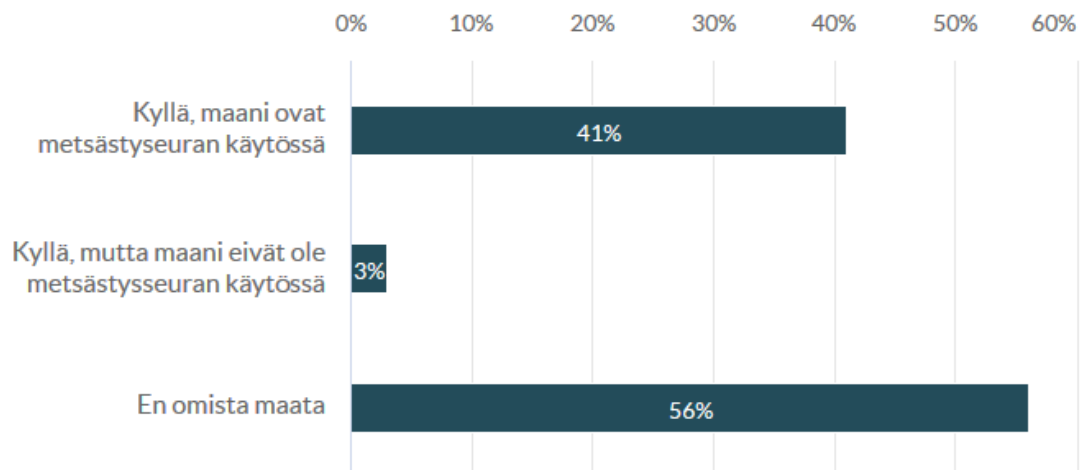
12. Jos riistametsänhoitotöiden suorittaminen olisi mahdollista esimerkiksi metsästysseuran alueella olisitko kiinnostunut toteuttamaan riistametsänhoitoa käytännössä (esimerkiksi talkootyö)?

Kuva 15. Riistametsänhoidon toteuttaminen.

Kysymys 13 selvitti vastaajien suhdetta metsänomistukseen, jopa 41 % vastaajista kertoi omistavansa metsää. (Kuva 16)

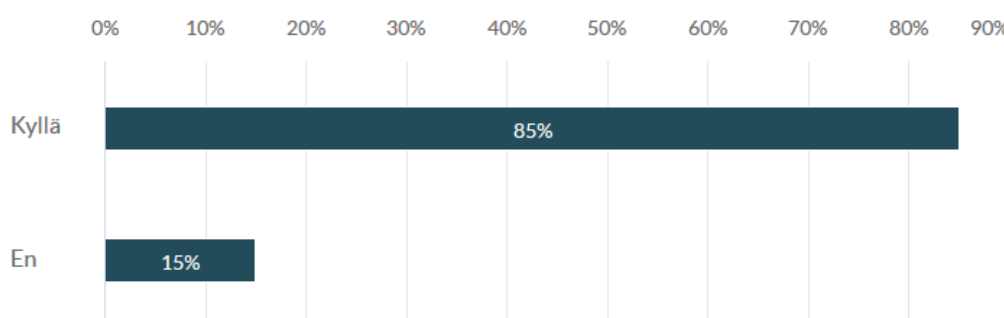
13. Oletko metsänomistaja?

Kuva 16. Vastaajien maanomistus.

Oletetusti suurin osa vastaajista ilmoitti kuuluvansa metsästysseuraan, vain 15 % vastanneista ei ole jäsenenä metsästysseurassa. Metsästysseuroja koskevat perinteet ovat vahvat, mutta selkeästi kaikilla metsästäjillä ei ole mahdollisuutta tai halukkuutta liittyä metsästysseuraan. Valtion omistamilla metsästysalueilla metsästäminen mahdollistaa metsästysharastuksen myös seuraan kuulumattomille metsästäjille. (Kuva 17)

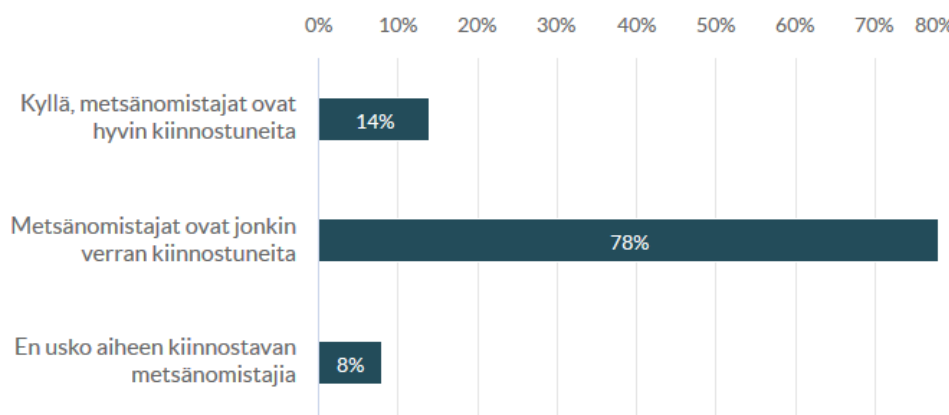
14. Kuulutko metsästysseuraan?

Kuva 17. Jäsenyys metsästysseurassa.

Vastaajien mielipidettä liittyen metsänomistajien suhteutumista riistapainotteiseen metsänhoitoon käsiteltiin kyselyssä seuraavaksi. Suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että riistapainotteinen metsänhoito kiinnostaa metsänomistajia ainakin hieman. Vain 8 % vastaajista oli sitä mieltä, ettei aihe kiinnosta metsänomistajia lainkaan. (Kuva 18)

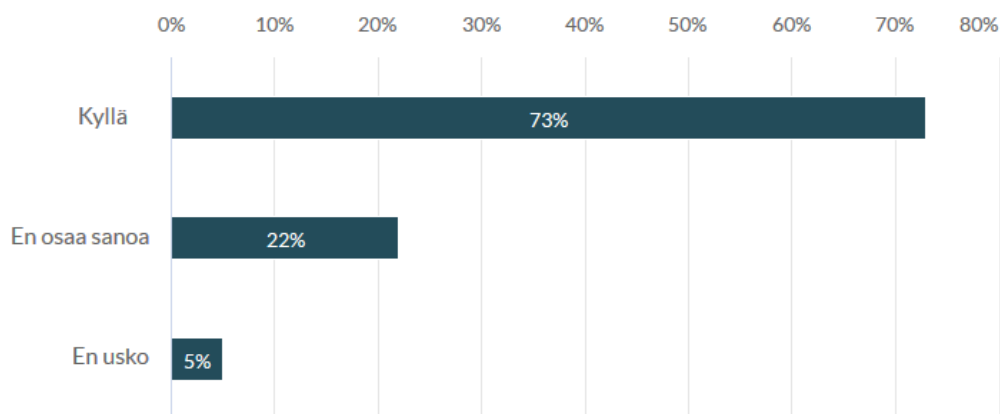
15. Uskotko metsänomistajien olevan kiinnostuneita riistapainotteisesta metsänhoidosta?

Kuva 18. Metsänomistajien suhtautuminen riistametsänhoitoon.

Vastaajien suhtautumista riistametsänhoidon tai luonnonhoidon yleisty-
miseen tulevaisuudessa käsiteltiin kysymyksessä 16. Yleinen suhtautumi-
nen aiheeseen on erittäin positiivinen ja vastaajista vain 5 % ei usko luon-
nonhoitotoimenpiteiden yleistyvän. (Kuva 19)

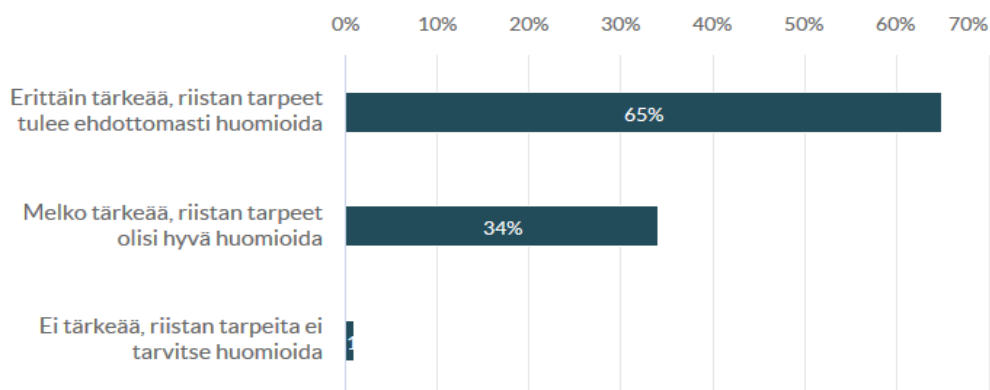
16. Uskotko riistametsänhoidon ja muun metsänhoidon yhteydessä tehtävän luonnonhoidon yleistyvän tulevina vuosina?

Kuva 19. Riistametsänhoidon ja luonnonhoidon tulevaisuus.

Kysymyksessä 17 vastaajilta kysyttiin mielipidettä riistan tarpeiden huomi-
oimiseen metsänhoidossa. Metsästäjien mielipiteet olivat aiheesta hyvin
selkeät. Metsästäjistä vain 1 % oli sitä mieltä, ettei riistan tarpeiden hu-
mioiminen ole tärkeää. Riistaa pidetään selkeästi tärkeänä luonnonvarana,
ja vastausten mukaan sen tarpeita tulee metsänhoidossa huomioida jat-
kossakin. (Kuva 20)

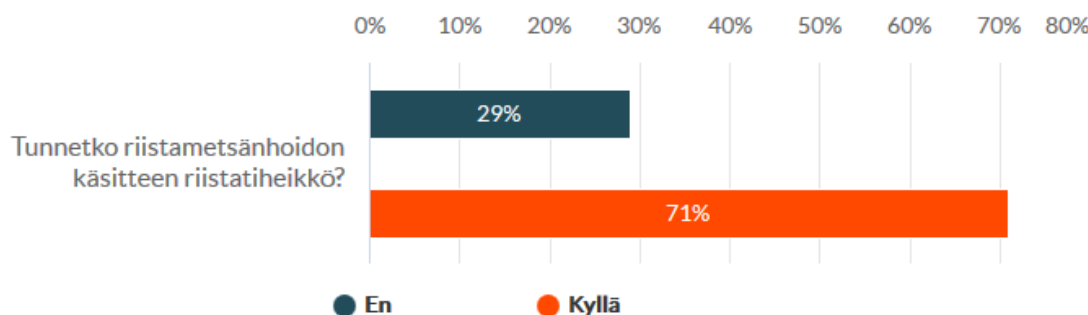
17. Kuinka tärkeää mielestäsi olisi huomioida riistan tarpeet metsänhoidossa?

Kuva 20. Riistan tarpeiden huomioiminen metsänhoidossa.

Kysymyksessä 18 selvitettiin, tuntevatko vastaajat riistametsänhoidollisen käsitteen riistatiheikkö. Yllättävän monelle käsite oli kuitenkin vieras. (kuva 21)

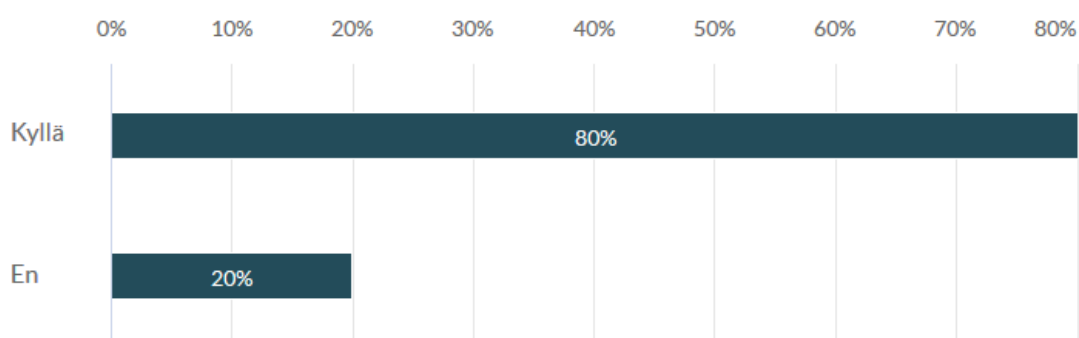
18. Tunnetko riistametsänhoidon käsitteen riistatiheikkö?

Kuva 21. Riistatiheikkö käsitteenä.

Kysymyksessä 19 selvitettiin vastaajien suhtautumista jatkuvan kasvatuksen menetelmään metsänhoidossa. Vastaajista suurin osa oli kiinnostunut jatkuvan kasvatuksen menetelmästä metsänhoidossa. (kuva 22)

19. Oletko kiinnostunut ns. jatkuvan kasvatuksen menetelmästä metsänhoidossa?

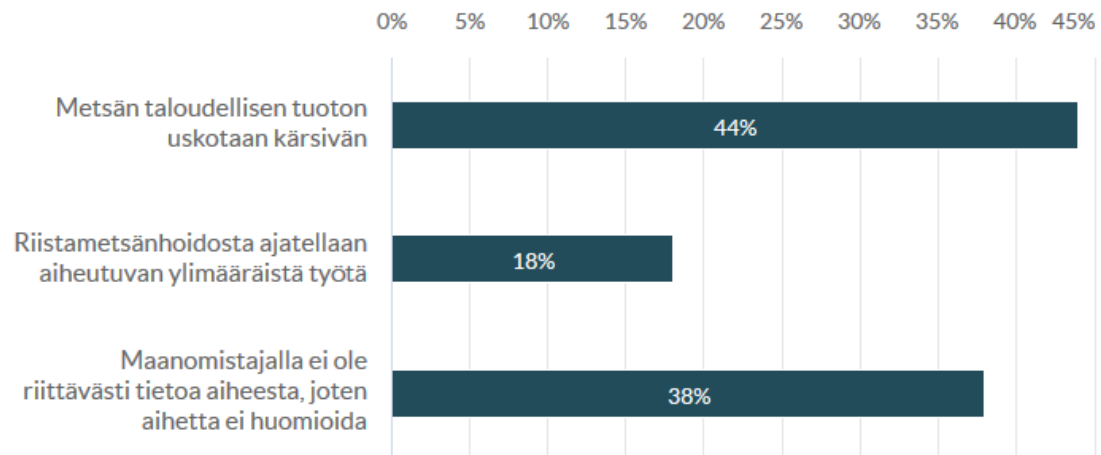

Kuva 22. Jatkuvan kasvatuksen käyttö metsänhoidossa.

Kysymyksessä 20 pyydettiin vastaajia kertomaan mikä olisi heidän mielestään todennäköisin syy jättää riistametsänhoito taka-alalle metsänhoidollisia toimenpiteitä tehtäessä. Yleisin syy vastaajien mielestä oli se, että

metsätalouden tuoton uskotaan kärsivän riistanhoidollisia toimenpiteitä tehtäessä. 38 % vastaajista epäilee myös, ettei maanomistajilla ole tarpeeksi tietoa riistametsänhoidosta. (kuva 23)

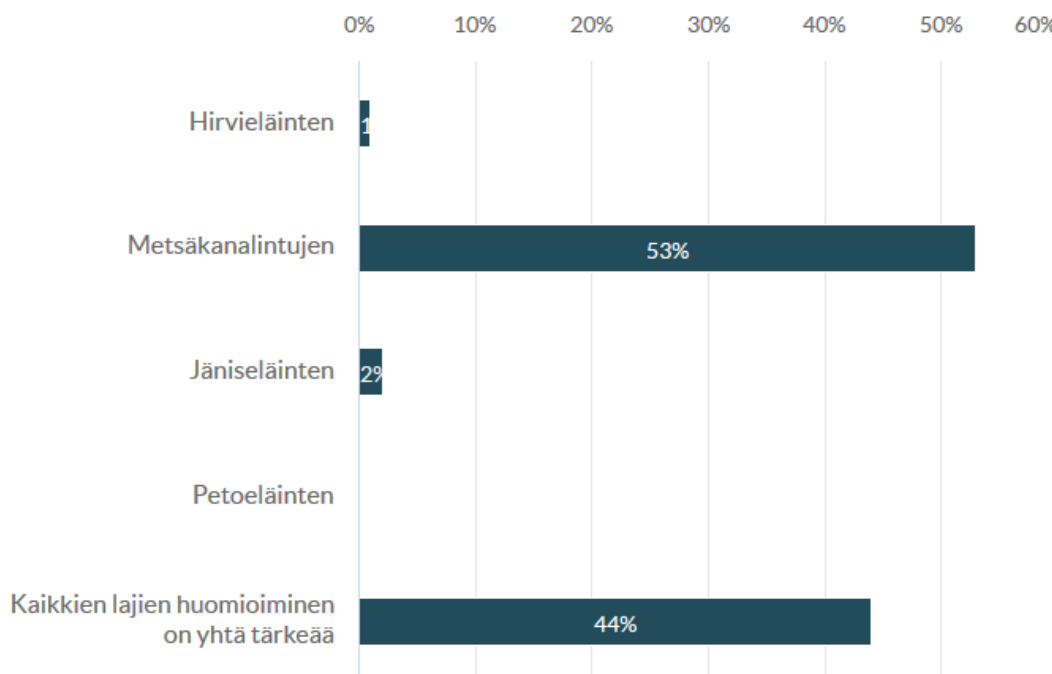
20. Mikä olisi mielestäsi maanomistajan kannalta todennäköisin syy jättää riistametsänhoito taka-alalle?

Kuva 23. Todennäköisimmät syyt jättää riistametsänhoito taka-alalle metsänhoitoa toteuttaessa.

Eri riistalajien huomioimisen tärkeysastetta metsänhoidollisia toimenpiteitä tehtäessä selvitettiin kysymyksessä 21. Vastaajien mielestä etenkin metsäkanalintujen hyväksi tehtävät toimenpiteet ovat tärkeitä. Suuri osa oli myös sitä mieltä, että kaikki riistalajit tulisi metsänhoidossa huomioida. Vastauksissa korostuu varmasti ainakin osittain se, että metsäkanalintukannat ovat vähentyneet tasaisesti kuluneina vuosina. Kanalintujen tulevaisuuden kannalta sen huomioimisen ajatellaan metsästäjien keskuudessa yleisesti olevan tärkeää. (kuva 24, s. 23)

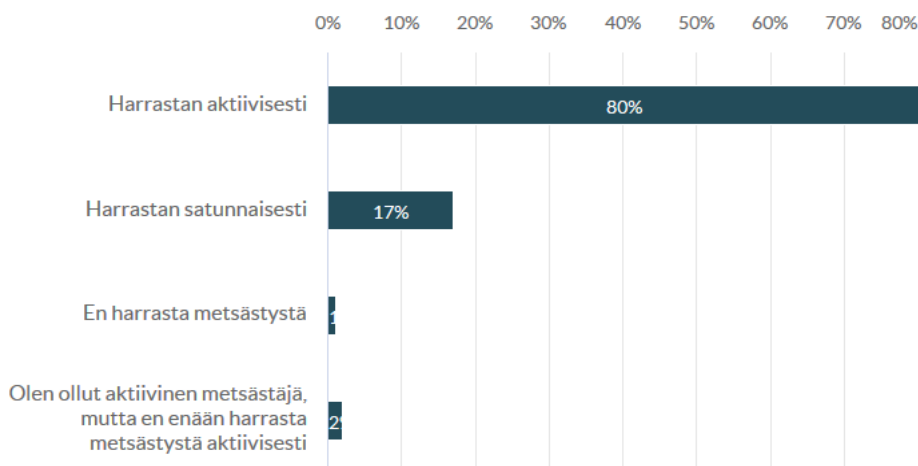
21. Minkä riistaeläinten tarpeiden huomioiminen olisi omasta mielestäsi tärkeintä?

Kuva 24. Eri riistalajien huomioiminen metsänhoidossa.

Kysymyksessä 22 selvitettiin vastaajien aktiivisuutta metsästys harrastuksessa. 80 % kyselyyn vastanneista kertoi harrastavansa metsästystä aktiivisesti. (Kuva 25)

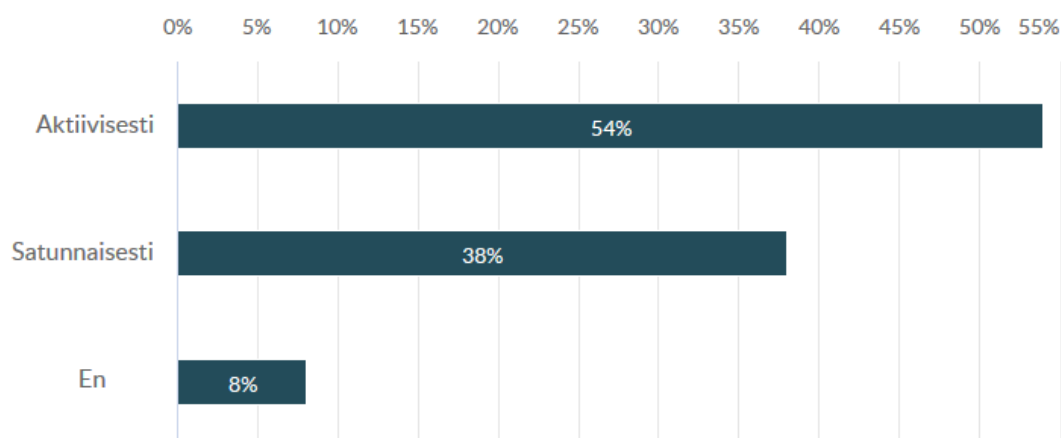
22. Kuinka aktiivisesti harrastat metsästystä?

Kuva 25. Metsästys harrastuksen aktiivisuus.

Kysymyksessä 23 kysyttiin vastaajien osallistumista erilaisiin riistanhoitotoimenpiteisiin. Vain 8 % vastaajista kertoi, ettei osallistu millään tavalla riistanhoitotyöhön. Riistanhoitotyöt nähdään harrastajien parissa yleisesti tärkeänä osana harrastusta. (Kuva 26)

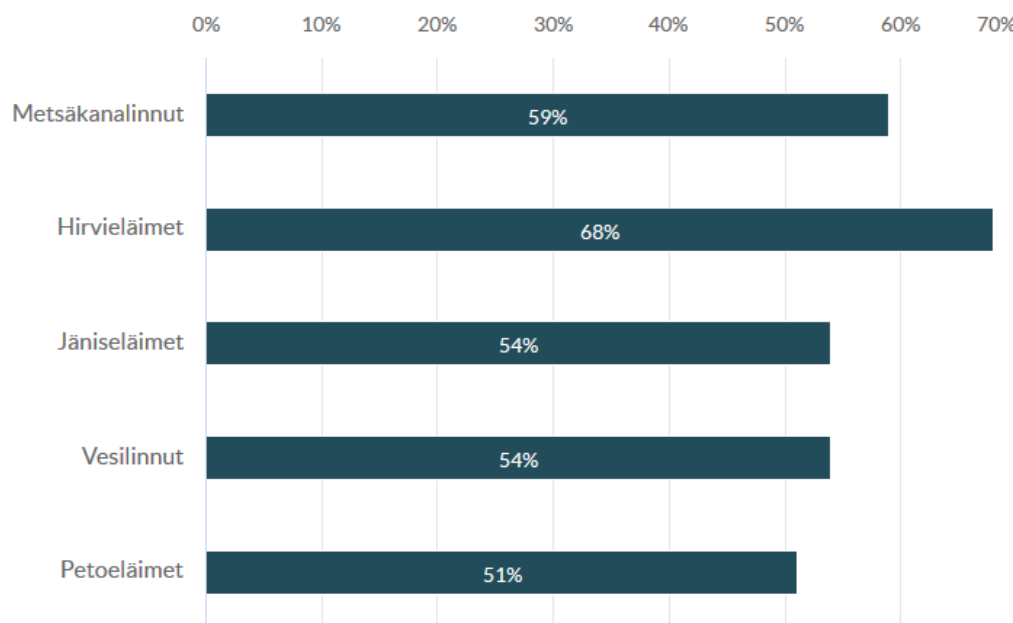
23. Osallistutko, tai oletko osallistunut johonkin muuhun riistanhoitoon liittyvään toimintaan (eläinten ruokinta, riistalaskennat tms.)?

Kuva 26. riistanhoitotyöhön osallistumien.

Viimeisessä kysymyksessä kysyttiin vastaajien yleisimmin metsästämiä riistalajeja. Suosituin metsästettävä laji oli hirvieläimet, mutta vastausten jakautuminen eri lajien kesken oli yllättävän tasaista. Kysymys oli monivalintakysymys, jossa pystyi valitsemaan useita lajeja. Vastausten perustella voidaan todeta, että useimmat metsästäjät metsästävät useita eri riistalajeja. Lukuun ottamatta hirvieläimiä, voidaan muiden riistalajien todeta olevan metsästäjien keskuudessa olevan suhteellisen tasaisesti metsästyksen kohteena. (kuva 27, s. 25)

24. Mikäli sinä tai perheenjäsenesi harrastatte metsästystä (edes satunnaisesti), minkälaista riistaa pääasiassa metsästätte?

Kuva 27. Metsästettävien riistalajien jakautuminen.

6 POHDINTA

Tutkimuksen onnistumisen lähtökohtana oli saada tutkimuksen kannalta riittävä määrä vastauksia kyselyyn. Kyselyyn vastasi 390 metsästäjää, mielestäni kyselyyn vastanneiden määrä on kohtuullisen hyvä. Vastaajien määrä oli riittävän suuri, jotta tutkimukseen saatiin tarpeeksi hajontaa eri näkökulmista. Tutkimuksen tuloksia voidaan näin ollen pitää kohtalaisen luotettavina.

Tutkimuksessa saatiin paljon tietoa riistametsänhoidon nykyisestä tilanteesta suomalaisten metsästäjien keskuudessa. Tutkimuksen tuloksista oli todella mielenkiintoista nähdä, kuinka positiivisesti aiheeseen suhtaudutaan metsästäjien toimesta. Tulosten perusteella on mielestäni turvallista sanoa, että suomalaiset metsästäjät ovat valmiita pitämään erittäin hyvää huolta metsästympäristöstään. Vastausten perusteella riistametsänhoidon, sekä muun sen ohessa tehtävän luonnon- ja riistanhoidon tulevaisuus näyttää valoisalta.

Tutkimustuloksia analysoidessa voidaan todeta, että suomalaiset metsästäjät ovat saaneet riistametsänhoidosta kohtuullisen hyvin tietoa. Suuri merkitys tiedon saannissa on varmasti se, että metsästäjät lukevat hyvin säännöllisesti alan julkaisuja. Suomen metsästäjälliiton jäsenille tuleva Jahti-lehti, sekä Riistakeskuksen julkaisema Metsästäjä-lehti ovat käsitelleet aihetta varsin kattavasti aivan lähitulevaisuudessakin. Lisäksi suuri osa vastaajista kertoo myös hakeneensa tarkoituksellisesti aiheesta tietoa käyttäen hyväksi myös internetiä. Alan lehdet, sekä internet olivatkin yleisimmin käytetyt alustat etsittäessä tietoa riistametsänhoidosta. Lehdet ja internet todettiin myös mieluisimmiksi välineiksi toimittaa tietoa riistametsänhoidosta. Vain kaksi prosenttia vastanneista ei tuntenut käsitettä riistametsänhoito. Vaikka vastanneiden mielestä tietoa oli ollut kohtuullisesti saatavilla ja esillä, niin aiheen toivottiin myös olevan enemmän esillä eri medioissa.

Vastaajista 53 % kertoi, että he eivät ole kuitenkaan päässeet käytännössä tutustumaan riistametsänhoitoon. Tämä johtunee siitä, että suuri osa riistametsänhoidon toimenpiteistä on sellaisia, jotka jäävät yleensä vain maanomistajien tehtäviksi. Huomattavan suuri osa kertoi kuitenkin olevansa valmis esimerkiksi talkootyöllä avustamaan riistanhoidollisissa toimenpiteisessä maanomistajia. Tätä tietoa hyödyntämällä metsästäjien ja maanomistajien yhteistyöllä - esimerkiksi vaihettumisvyöhykkeiden hoito-toimenpiteillä - voitaisiin hoitaa yhteistyössä, jolloin maanomistajien

taakka riistametsänhoidossa kevenisi. Useat metsästysseurat hoitavat jo nyt aktiivisesti erilaisia riistanhoitotöitä. Olisiko tulevaisuudessa mahdollista hoitaa riistametsänhoitoon liittyviä toimenpiteitä yhteistyössä maanomistajien ja metsästäjien kesken?

Riistan tarpeiden huomioiminen metsänhoidossa todettiin tärkeäksi aiheeksi. Lähes kaikki vastaajat olivat sitä mieltä, että riistan tarpeiden huomioiminen metsänhoidossa on joko erittäin tärkeää, tai melko tärkeää. Riistalajeista vastanneiden mielestä olisi tärkeintä metsänhoidossa huomioida etenkin metsäkanalinnut, mutta suuri osa vastaajista oli myös sitä mieltä, että kaikkia riistalajeja tulisi huomioida suoritettaessa metsänhoidollisia toimenpiteitä. Vastausten osalta metsäkanalintujen suosio selittynee varmasti osittain kannan osittaisella taantumisella, mutta valitettavan usein metsästäjät mieltävät riistametsänhoidon käsitteenä kohdistuvan juuri kanalintukantojen hoitoon. On kuitenkin ilahduttavaa huomata, että metsästäjien mielestä riistametsänhoito on tärkeä aihe.

Pohdittaessa syitä joiden takia maanomistajat jättäisivät riistametsänhoidolliset toimenpiteet taka-alalle omia metsänhoidollisia toimenpiteitä toteuttaessaan, olivat metsästäjät yleisimmin sitä mieltä, että sen epäillään vähentävän metsätalouden tuottoa. Tosiksi yleisimmän syyn arvioitiin olevan se, ettei metsänomistajilla ole riittävästi tietoa aiheesta. Näihin huomioihin tulisi mielestäni kiinnittää huomiota tulevaisuudessa. Tulevaisuudessa tuleekin varmistaa, että metsänomistajilla on varmasti riittävä tietotaso arvioidakseen riistametsänhoidon kannattavuutta omissa metsissään. Tämän aiheen ympärillä olisi varmasti syytä tutkia asiaa tarkemmin nimenomaan metsänomistajien keskuudessa.

Suurin osa kyselyyn osallistuneista metsästäjistä kertoi olevansa aktiivisia metsästäjiä, jotka ovat harrastaneet metsästystä jo hyvinkin pitkään. Metsästys on monelle pitkäkestoinen ja usein jopa läpi elämän jatkuva harrastus. Vastausten perusteella voidaan päätellä riistanhoidon ja kantojen hyvinvoinnin olevan tärkeää lähes kaikille metsästäjille. Lähes kaikki kyselyyn vastanneet kertoivat osallistuvansa erilaisiin riistanhoitotöihin jollain tavalla. Metsästettävistä riistalajeista hirvieläinten pyynti oli suosituin metsästysmuoto, mutta useat vastaajat kertoivat metsästävänsä useita eri riistalajeja. Varsin tasainen jakauma metsästettävien lajien kesken kertoo siitä, että suomalaiset metsästäjät metsästävät varsin monipuolisesti ja arvostavat useita eri riistalajeja ja jahtimuotoja.

Kokonaisuutena voidaan todeta suomalaisten metsästäjien olevan kiinnostuneita riistametsänhoidosta, vallitseva asenne riistametsänhoitoa kohtaan on todella positiivinen. Riistanhoito ja kantojen kestävyys nähdään tärkeänä asiana. Onkin ilo huomata, kuinka monipuolisesti ja aktiivisesti metsästäjät suhtautuvat erilaisiin riistan hyväksi suoritettaviin toimenpiteisiin.

LÄHTEET

Kairikko, J. & Ruola, J. (2004). *Valkohäntäpeura*. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Lindén, M., Lilja-Rothsten, S., Saaristo, L. & Keto-Tokoi, P. (2014). *Metsän hoidon suositukset riistametsänhoitoon, työopas*. Helsinki: Metsäkustannus Oy.

Luonnonvarakeskus (n.d.) Hirvieläintuhot. Haettu 10.4.2018 osoitteesta <https://www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/metsa/metsatuhot/hirvielaintuhot/>

Luonnonvarakeskus (n.d.) Riista ja metsästys. Haettu 10.4.2018 osoitteesta <https://www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/riista/metsastys/>

Metsäforest (n.d.). Poimintahakkuut ja pienaukkohakkuut. Haettu 11.4.2018 osoitteesta <https://www.metsaforest.com/fi/Metsanhoito/Pages/Poimintahakkuut-ja-pienaukkohakkuut.aspx#>

Metsäkeskus (2016) Riistatiheikkö. Haettu 10.4.2018 osoitteesta <https://www.metsakeskus.fi/saastetaan-riistatiheikkoja>

Riistakeskus (2017). Riistakoulu. Haettu 9.4.2018 osoitteesta <http://www.riistakoulu.com/lue-kuule-ja-opi/linnut/metsakanalinnut/>

Riistakeskus (2016). Metsästäjien määrä pysynyt muuttumattomana. Haettu 9.4.2018 osoitteesta <https://riista.fi/metsastajien-maara-pysynyt-muuttumattomana/>

Riistakeskus (2017). Riistametsänhoito. Haettu 9.4.2018 osoitteesta <https://riista.fi/riistatalous/riistakannat/hoitosuunnitelmien-toimeenpano/riistametsanhoito/>

Riistan vuoksi blogi: Vaihettumisvyöhykkeen hoito (6.10.2017). Vaihettumisvyöhyke. Haettu 10.4.2018 osoitteesta <https://riista.fi/blogi/vaihettumisvyohykeiden-hoito-ii/>

Valli, R. (2001). *Ikkunoita tutkimusmetodeihin I – metodin valinta ja aineiston keruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle*. Jyväskylä: Ps-Kustannus.

Kyselylomake

Tällä kyselytutkimuksella haluamme tutkia suomalaisten metsästäjien suhtautumista riistametsänhoitoon. Kyselyyn vastaaminen kestää noin viisi minuuttia.

1. Sukupuoli

- Nainen
- Mies

2. Ikä

3. Tausta

- Opiskelija
- Eläkeläinen
- Työtön
- Töissä

4. Kuinka kauan olet harrastanut metsästystä?

- 0-5 vuotta
- 6-10 vuotta
- 11-20 vuotta
- yli 20 vuotta

5. Kuulutko metsästysseuraan, joka on Suomen Metsästäjäliiton jäsen (Saat Jahti-lehden)?

- Kyllä
- En

6. Kuinka tuttu käsite riistametsänhoito on sinulle?

- Hyvin tuttu
- Melko tuttu
- En osaa sanoa
- Täysin vieras

7. Oletko saanut tietoa riistametsänhoidosta?

- Kyllä
- En

8. Mikäli olet hankkinut tietoa riistametsänhoidosta, minkälaisia lähteitä olet käyttänyt apunasi?

- Internet
- Sanomalehdet, jäsen- ja aikakauslehdet
- Muu kirjallisuus
- Tv, radio
- Alan toimijoiden järjestämät koulutukset
- En ole saanut aiheesta tietoa

9. Tulisiko riistametsänhoidon mielestäsi näkyä mediassa nykyistä enemmän?

- Kyllä
- Ei

10. Millaisilla materiaaleilla tietoa riistametsänhoidosta saisi parhaiten välitettyä sinulle?

- Internet
- Alan lehdet
- Sähköpostitiedotteet suoraan metsästäjille
- Alan toimijoiden järjestämät koulutukset

11. Oletko päässyt tutustumaan riistametsänhoidon menetelmiin käytännössä?

- Kyllä, olen päässyt
- En, minulla ei ole ollut mahdollisuutta

12. Jos riistametsänhoitotöiden suorittaminen olisi mahdollista esimerkiksi metsästysseuran alueella olisitko kiinnostunut toteuttamaan riistametsänhoitoa käytännössä (esimerkiksi talkootyö)?

- Kyllä
- En

13. Oletko metsänomistaja?

- Kyllä, maani ovat metsästysseuran käytössä
- Kyllä, mutta maani eivät ole metsästysseuran käytössä
- En omista maata

14. Kuulutko metsästysseuraan?

- Kyllä
- En

15. Uskotko metsänomistajien olevan kiinnostuneita riistapainotteisesta metsänhoidosta?

- Kyllä, metsänomistajat ovat hyvin kiinnostuneita
- Metsänomistajat ovat jonkin verran kiinnostuneita
- En usko aiheen kiinnostavan metsänomistajia

16. Uskotko riistametsänhoidon ja muun metsänhoidon yhteydessä tehtävän luonnonhoidon yleistyvän tulevina vuosina?

- Kyllä
- En osaa sanoa
- En usko

17. Kuinka tärkeää mielestäsi olisi huomioida riistan tarpeet metsänhoidossa?

- Erittäin tärkeää, riistan tarpeet tulee ehdottomasti huomioida
- Melko tärkeää, riistan tarpeet olisi hyvä huomioida
- En osaa sanoa
- Ei tärkeää, riistan tarpeita ei tarvitse huomioida

18. Tunnetko riistametsänhoidon käsitteen riistatiheikkö?

- Kyllä
- En

19. Oletko kiinnostunut ns. jatkuvan kasvatuksen menetelmästä metsänhoidossa?

- Kyllä
- En

20. Mikä olisi mielestäsi maanomistajan kannalta todennäköisin syy jättää riistametsänhoito taka-alalle?

- Metsän taloudellisen tuoton uskotaan kärsivän
- Riistametsänhoidosta ajatellaan aiheutuvan ylimääräistä työtä
- Maanomistajalla ei ole riittävästi tietoa aiheesta, joten aihetta ei huomioida

21. Minkä riistaeläinten tarpeiden huomioiminen olisi omasta mielestäsi tärkeintä?

- Hirvieläinten
- Metsäkanalintujen
- Jäniseläinten
- Petoeläinten
- Kaikkien lajien huomioiminen on yhtä tärkeää

22. Kuinka aktiivisesti harrastat metsästystä?

- Harrastan aktiivisesti
- Harrastan satunnaisesti

Liite 5/1

- En harrasta metsästystä
- Olen ollut aktiivinen metsästäjä, mutta en enään harrasta metsästystä aktiivisesti

23. Osallistutko, tai oletko osallistunut johonkin muuhun riistanhoitoon liittyvään toimintaan (eläinten ruokinta, riistalaskennat tms.)?

- Aktiivisesti
- Satunnaisesti
- En

24. Mikäli sinä tai perheenjäsenesi harrastatte metsästystä (edes satunnaisesti), minkälaista riistaa pääasiassa metsästätte?

- Metsäkanalinnut
- Hirvieläimet
- Jäniseläimet
- Vesilinnut
- Petoeläimet